

1. Ma trận

TT	Kĩ năng	Nội dung/đơn vị kĩ năng	Mức độ nhận thức								Tổng % điểm
			Nhận biết (Số câu)		Thông hiểu (Số câu)		Vận dụng (Số câu)		Vận dụng cao (Số câu)		
			TN KQ	TL	TN KQ	TL	TN KQ	TL	TN KQ	TL	
1	Đọc	Thần thoại.	4	0	3	1	0	1	0	1	60
		Sử thi									
2	Viết	Viết văn bản nghị luận về một vấn đề xã hội.	0	1*	0	1*	0	1*	0	1	40
		2. Viết văn bản nghị luận phân tích, đánh giá một tác phẩm văn học.									
Tỉ lệ điểm từng loại câu hỏi			20 %	10 %	15 %	25%	0	20 %	0	10 %	100
Tỉ lệ điểm các mức độ nhận thức			30%		40%		20%		10%		
Tổng % điểm			70%				30%				

2. Đề kiểm tra

I. ĐỌC HIỂU (6,0 điểm)

Đọc văn bản sau đây:

Chiến công đầu tiên của chàng là diệt trừ con mãng xà Pithôn để trả thù cho người mẹ kính yêu của mình.

Xưa kia, khi nữ thần Hera biết chuyện tình duyên của Dớt với Lêô thì một mặt nàng ra lệnh cho khắp nơi trên mặt đất không được tiếp đãi, chứa chấp Lêô, một mặt nàng xin với nữ thần Đất mẹ Gaia sinh ra một con quái vật thật khủng khiếp để nó truy đuổi Lêô. Gaia đã sinh ra con mãng xà Pithôn, một con trăn cực kỳ to lớn, đúng hơn phải nói đó là một con nửa rắn, nửa rồng, cực kỳ hung dữ. Pithôn đã đuổi bám theo dấu chân Lêô khiến cho Lêô lúc nào cũng nơm nớp lo âu. Nhưng rồi nhờ thần Pôxêidôn giúp đỡ, Lêô mới đặt chân lên được hòn đảo Ortigi. Người xưa kể lại, chính nhờ thần Pôxêidôn nên mới ra đời hòn đảo Ortigi. Cảm thương số phận bạc bẽo của nàng Lêô, thần đã giáng cây đinh ba xuống biển. Và thế là từ đáy biển nổi dềnh lên một hòn đảo nhỏ lênh đênh, trôi nổi.

Apôlông cười trên cổ xe do đàn thiên nga trắng muốt kéo, bay từ xứ sở của những người Hybebôreen về Denphơ. Nơi đây dưới chân núi Parnax, trong một chiếc hang sâu tối đen không một tia nắng nào lọt tới, ẩm ướt, nhớp nháp, con mãng xà Pithôn sống và ngày ngày ra phá hoại hoa màu, săn bắt súc vật của những người dân lành. Có người nói, nó được nữ thần Thêmis giao cho canh giữ một lời sấm ngôn thiêng liêng hoặc là một mảnh đất thiêng liêng trên đó có ngôi đền thờ nữ thần Đất mẹ Gaia vĩ đại. Từ ngôi đền này nữ thần Gaia truyền phán

những lời sấm ngôn cho những người trần đoán mệnh để họ có thể đoán định được tương lai, biết cách hành động và cư xử cho đúng với ý muốn của các vị thần.

Apôlông bay tới Denphơ. Từ trên cỗ xe chàng đứng, ánh sáng tỏa ra ngời ngời, ánh sáng từ chiếc mũ vàng của chàng, ánh sáng từ cây cung bạc và những mũi tên vàng. Cỗ xe của chàng lượn một vòng trên bầu trời rồi hạ cánh xuống một ngọn núi, trước hang ổ của Pithôn. Vừa bước tới cửa hang Apôlông đã cảm thấy khó chịu vì khí lạnh từ lòng hang bốc ra. Chàng lần bước đi vào lòng hang sâu hun hút, tối đen mịt mù. Đi chưa được bao xa, chàng bỗng nghe thấy tiếng chuyển động ầm ầm và từ đáy hang sâu thẳm bốc lên một mùi tanh kinh tởm hết chỗ nói, tưởng có thể làm đảo lộn cả ruột gan. Apôlông biết ngay là Pithôn đang bò ra khỏi hang để tìm kiếm thức ăn. Chàng lập tức thoát ra khỏi hang, tìm một chỗ thuận lợi để nấp mình, đón quái vật đi tới. Pithôn ra khỏi hang và trườn tới thung lũng phía trước. Thân hình khổng lồ của nó với những vẩy cứng, băng qua những tảng đá lởm chởm làm đá vỡ ra hoặc bị xô đẩy lăn đi ầm ầm. Một làn gió cuốn theo cát bụi mù mịt, thổi ào ạt vào cây cối như trời đang nổi cơn giông. Pithôn quăng mình vào chỗ nào là chỗ đó cây cối gãy răng rắc, nhà cửa đổ, đất bằng lún xuống thành hồ ao. Chim chóc, thú vật sợ hãi nháo nhác gọi nhau chạy trốn. Ngay đến các tiên nữ Nimphơ, những tiên nữ của rừng xanh, đồng nội, núi non sông suối, con của thần Dớt, cũng phải bỏ chạy.

Nhưng có một người con của Dớt không bỏ chạy mà lại tiến đến đương đầu với Pithôn. Đó là vị thần Apôlông vĩ đại, uy nghiêm. Nhìn thấy Apôlông, Pithôn vươn chiếc cổ dài ngoẵng ra, mắt quắc lên xanh lè, mồm há hốc với những hàm răng sắc nhọn để phóng ra chiếc lưỡi dài đỏ như lửa, hồng vờ liếm ngay được đối thủ vào trong mồm. Nhưng không may cho con mãng xà kinh tởm này, Apôlông đứng ngoài tầm phóng của chiếc lưỡi lửa của nó. Và khi nó vừa thu lưỡi về chưa kịp lấy đà phóng tiếp một đòn nữa thì dây cung bạc đã bật lên một tiếng khô gọn, một mũi tên vàng rút lên trong gió cắm phập vào đầu Pithôn. Rồi tiếp những mũi tên thứ hai, thứ ba... liên tiếp cắm vào thân hình đầy vẩy cứng của con quái vật. Pithôn đau đớn trườn mình, quay đầu bỏ chạy. Apôlông đuổi theo cho đến tận ngôi đền thờ nữ thần Đất mẹ Gaia để kết liễu được con quái vật, trừ khử được một tai họa cho dân lành, trả thù cho người mẹ kính yêu là nữ thần Lêtô.

Sau khi giết được Pithôn, Apôlông chôn xác quái vật xuống đất đen sâu thẳm và cho dựng lên một ngôi đền thờ lấy tên là đền thờ Denphơ. Nơi đây, những nàng trinh nữ đẹp nhất được tuyển chọn là cô đồng Pithi để lãnh sứ mạng giao tiếp với thần Apôlông, phán truyền những lời sấm ngôn thần thánh. Còn thần ánh sáng Apôlông vì chiến công đó được mang danh hiệu Apôlông Pithien. Apôlông còn đặt lệ cứ bốn năm một lần tổ chức Hội Pithiques để kỷ niệm chiến công diệt trừ con mãng xà Pithôn. Vị thần Apôlông là người bảo trợ cho nghệ thuật và âm nhạc cho nên trong những ngày mở hội chỉ có những ca sĩ, nhà thơ, nhạc sĩ đua tài.

(Trích Apôlông diệt mãng xà Pithôn, Thần thoại Hy Lạp,
Bùi Xuân Mỹ biên soạn, NXB Văn hóa thông tin, 2001, tr.100-103)

Lựa chọn đáp án đúng:

Câu 1. Sự kiện chính được kể trong văn bản trên là gì?

- A. Apôlông giết nữ thần Hera.
- B. Apôlông diệt mãng xà Pithôn.

C. Apôlông giết nữ thần Đất mẹ Gaia.

D. Apôlông dựng đền thờ Denphơ.

Câu 2. Con mãng xà Pithôn do ai sinh ra và nhằm mục đích gì ?

A. Hêra sinh ra để bảo vệ Lêtô.

B. Gaia sinh ra để bảo vệ Apôlông.

C. Gaia sinh ra để truy đuổi Apôlông.

D. Gaia sinh ra để truy đuổi Lêtô.

Câu 3. Con mãng xà Pithôn thường gây họa gì cho con người?

A. Gây ra lũ lụt, mất mùa.

B. Phá hoại hoa màu, săn bắt súc vật của những người dân lành.

C. Phá hoại hoa màu.

D. Săn bắt súc vật của những người dân lành.

Câu 4. Apôlông diệt mãng xà Pithôn bằng cách nào?

A. Dùng vũ khí của các vị thần ban cho.

B. Nhờ vào sự giúp sức của thần Dớt.

C. Dùng dây cung bạc và mũi tên vàng của mình.

D. Dùng chính đôi bàn tay của mình.

Câu 5. Chi tiết Apôlông khi nhìn thấy mãng xà Pithôn nhưng không bỏ chạy mà lại tiến đến đương đầu với Pithôn cho thấy chàng là con người như thế nào?

A. Dũng cảm.

B. Thông minh.

C. Kiên quyết.

D. Tài hoa.

Câu 6 . Hình tượng mãng xà Pithôn có ý nghĩa gì?

A. Tượng trưng cho lực lượng thống trị xã hội tàn ác.

B. Chỉ những hiện tượng tự nhiên gây tai họa cho con người, cho những tính cách tiêu cực của loài người .

C. Chỉ những các hiện tượng tiêu cực của xã hội.

D. Tượng trưng cho những tính cách tiêu cực của loài người.

Câu 7. Apôlông diệt mãng xà Pithôn trong câu chuyện có ý nghĩa gì?

A. Thể hiện tình yêu mẹ tha thiết của Apôlông.

B. Thể hiện quyết tâm giết quái vật đến cùng.

C. Phản ánh những xung đột xã hội căng thẳng.

D. Ca ngợi tình mẫu tử, lòng dũng cảm, trí tuệ của con người.

Trả lời câu hỏi sau:

Câu 8. Theo bạn, có thể lược bỏ chi tiết miêu tả con mãng xà Pithôn *Thân hình khổng lồ của nó với những vẩy cứng, băng qua những tảng đá lởm chởm làm đá vỡ ra hoặc bị xô đẩy lăn đi ầm ầm. Một làn gió cuốn theo cát bụi mù mịt, thổi ào ạt vào cây cối như trời đang nổi cơn giông. Pitông quăng mình vào chỗ nào là chỗ đó cây cối gãy răng rắc, nhà cửa đổ, đất bằng lún xuống thành hồ ao. Chim chóc, thú vật sợ hãi nháo nhác gọi nhau chạy trốn. Ngay đến các tiên nữ Nymphe, những tiên nữ của rừng xanh, đồng nội, núi non sông suối, con của thần Zeus, cũng phải bỏ chạy trong văn bản hay không? Vì sao?*

Câu 9. Qua chi tiết thấy mãng xà Pithôn xuất hiện với âm thanh khủng khiếp, mùi vị kinh tởm Apôlông *lập tức thoát ra khỏi hang, tìm một chỗ thuận lợi để nấp mình, đón quái vật đi tới anh/chị rút ra bài học gì? Vì sao?*

Câu 10. Apôlông diệt mãng xà Pithôn để trả thù cho người mẹ kính yêu của mình. Từ chi tiết này, anh/chị suy nghĩ gì về tình mẫu tử? (Trả lời bằng 4-5 câu)

PHẦN II: LÀM VĂN (4.0 điểm)

Viết một bài luận (khoảng 500 chữ) phân tích, đánh giá nội dung và nghệ thuật của tác phẩm *Apôlông diệt mãng xà Pithôn*.

3. Đáp án

**HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ KIỂM TRA GIỮA HỌC KÌ I
MÔN NGỮ VĂN, LỚP 10**

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	6.0
	1	B	0.5
	2	D	0.5
	3	B	0.5
	4	C	0.5
	5	A	0.5
	6	B	0.5
	7	D	0.5
	8	- Không thể lược bỏ chi tiết miêu tả con mãng xà Pithôn <i>Thân hình khổng lồ của nó với những vẩy cứng, băng qua những tảng đá lởm chởm làm đá vỡ ra hoặc bị xô đẩy lăn đi âm ỉm ...</i> - Vì nếu thiếu chi tiết này thì tác phẩm không thể miêu tả sức mạnh ghê gớm của con mãng xà, đồng thời, không thể ca ngợi sức mạnh, tài năng của Apôlông Hướng dẫn chấm: - Học sinh nêu đủ 2 ý cho 1,0 điểm - Nêu được 1 ý cho 0,5 điểm. - Học sinh có cách diễn đạt tương đương vẫn cho điểm tối đa.	1.0
	9	- Nêu ra bài học cho bản thân. - Lí giải lí do bản thân nêu bài học ấy. HS có thể chọn bài học: + Con người cần biết linh hoạt trong cuộc sống. + Vì: cuộc sống muôn màu, với những biến đổi khôn lường; cái xấu, cái ác, những cám dỗ luôn rình rập, đe dọa và sẵn sàng nhấn chìm ta bất cứ khi nào; chỉ khi con người biết linh hoạt mới tránh, chiến thắng được cái xấu, cái ác để bảo vệ cuộc sống của mọi người và của chính mình. Hướng dẫn chấm: - Học sinh chỉ ra bài học: 0,5 điểm - Học sinh lí giải thuyết phục: 0,5 điểm; Lí giải chung chung:	1.0

		0,25 điểm; Không lí giải/ không đúng: 0 điểm.	
	10	- Nêu suy nghĩ của bản thân về tình mẫu tử. - Lí giải được những suy nghĩ của bản thân. - HS có thể suy nghĩ: Tình mẫu tử là thiêng liêng, cao đẹp. Vì: + Tình mẫu tử là thứ tình cảm ấm áp nhất, sưởi ấm, nâng đỡ chúng ta giữa cuộc đời có nhiều biến động. + Tình mẫu tử giúp con người vượt lên những giới hạn thông thường để làm được những điều cao cả, phi thường.... Hướng dẫn chấm: - Học sinh chỉ ra suy nghĩ của bản thân: 0,25 điểm - Học sinh lí giải thuyết phục: 0,75 điểm; Lí giải chung chung: 0,25- 0,5 điểm; Không lí giải/ không đúng: 0 điểm.	0.5
II		VIẾT	4.0
		a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Mở bài nêu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề	0.5
		b. Xác định đúng yêu cầu của đề. Ý nghĩa, giá trị của tác phẩm <i>Apôlông diệt mãng xà Pithôn</i>.	0.5
		c. Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm HS có thể viết bài nhiều cách trên cơ sở kết hợp được lí lẽ và dẫn chứng để tạo tính chặt chẽ, logic của mỗi luận điểm; đảm bảo các yêu cầu sau:	2.0
		- Giới thiệu ngắn gọn về xuất xứ, nhân vật chính và nội dung bao quát của tác phẩm <i>Apôlông diệt mãng xà Pithôn</i>. Hướng dẫn chấm: giới thiệu đầy đủ: 0, 5 điểm; giới thiệu thiếu nội dung bao quát: 0,25 điểm	0,5
		- Đặc điểm về nội dung và nghệ thuật của tác phẩm: + Về nội dung, câu chuyện kể về chiến công của Apôlông; thông qua đó, thể hiện khát vọng chinh phục tự nhiên của người Hy Lạp cổ; ngợi ca tình mẫu tử, sức mạnh và tài năng của con người. + Về nghệ thuật, tác phẩm chứa đựng những đặc trưng của nghệ thuật cổ đại Hy Lạp: sự phong phú của trí tưởng tượng; tính hấp dẫn, li kì của thử thách để làm bật những phẩm chất của nhân vật chính... Hướng dẫn chấm: - Phân tích chi tiết, đầy đủ: 1,0 điểm – 1,25 điểm - Phân tích nhưng chưa thật chi tiết, đầy đủ: 0,5 điểm - 0,75 điểm. - Phân tích chung chung, chưa làm rõ nội dung và nghệ thuật: 0,25 điểm.	1.25
		- Nêu được bài học rút ra từ câu chuyện (có thể là bài học về lòng dũng cảm, cần linh hoạt trong cuộc sống hoặc tình mẫu tử) / thể	0,25

	hiện sự đồng tình / không đồng tình với thông điệp của câu chuyện trong tác phẩm.... Hướng dẫn chấm: - Nêu được bài học rút ra từ câu chuyện: 0,25 điểm	
	d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: - Sai từ 5 lỗi chính tả, ngữ pháp chưa đảm bảo: 0,25 điểm - Không cho điểm nếu bài làm mắc quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp	0.5
	e. Sáng tạo: Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận; có cách diễn đạt mới mẻ. Hướng dẫn chấm: - Học sinh biết vận dụng đặc trưng của truyện trong quá trình phân tích, đánh giá; biết liên hệ vấn đề nghị luận với thực tiễn đời sống; văn viết giàu hình ảnh, cảm xúc. - Học sinh đáp ứng được 2 yêu cầu trở lên: 0,5 điểm. - Học sinh đáp ứng được 1 yêu cầu: 0,25 điểm.	0.5
Tổng điểm		10.0